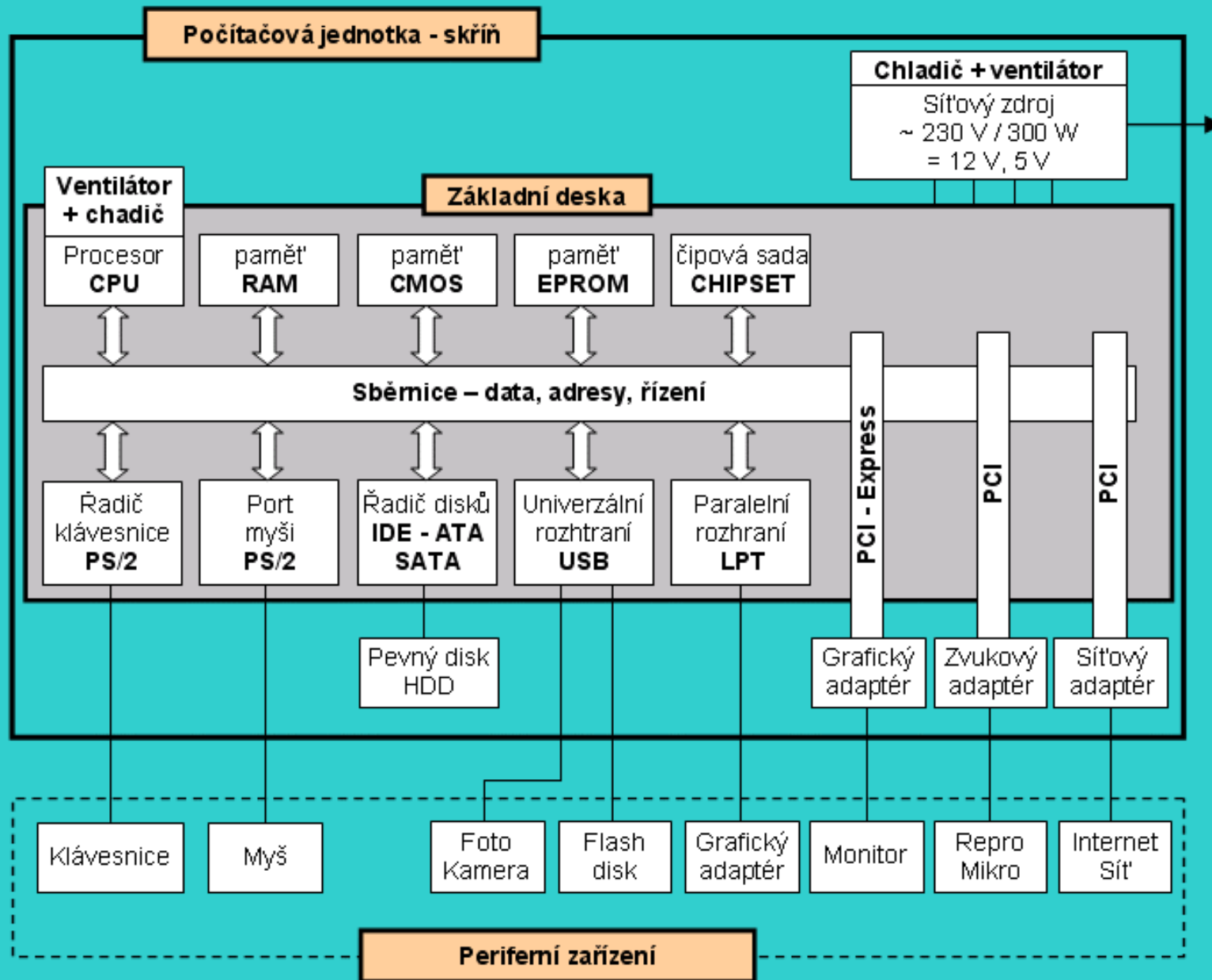

Blokové schéma osobního počítače

Sběrnice - funkce

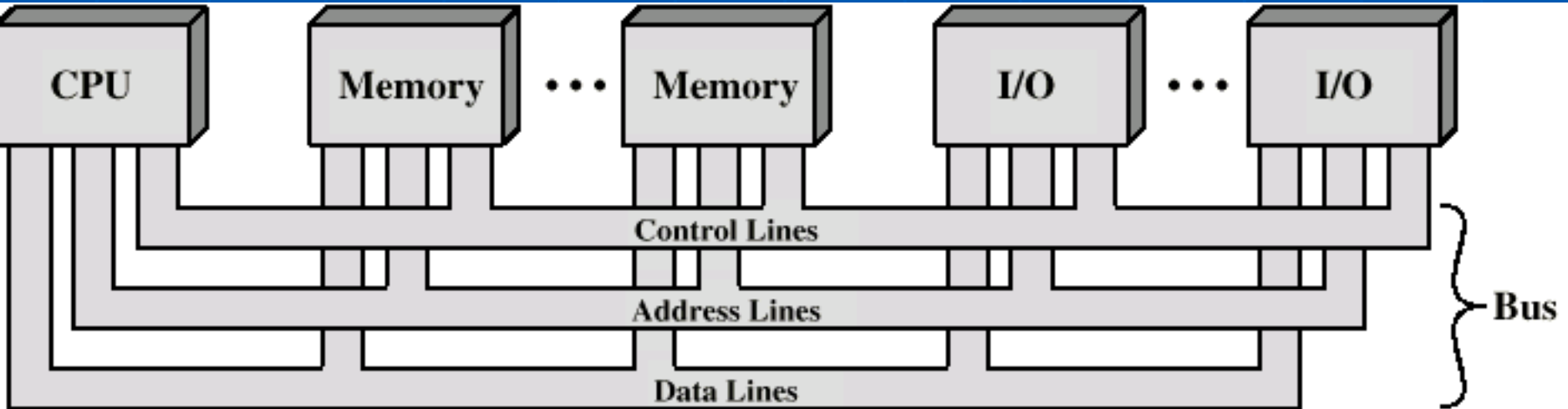

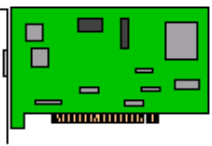
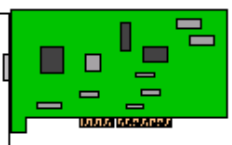
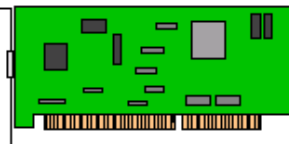
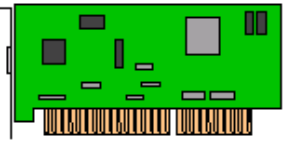
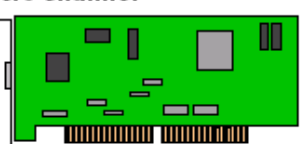
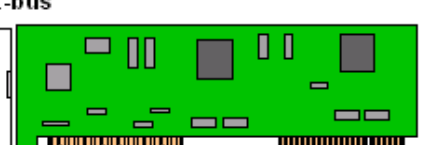
Figure 3.16 Bus Interconnection Scheme

Sběrnice - rozdělení

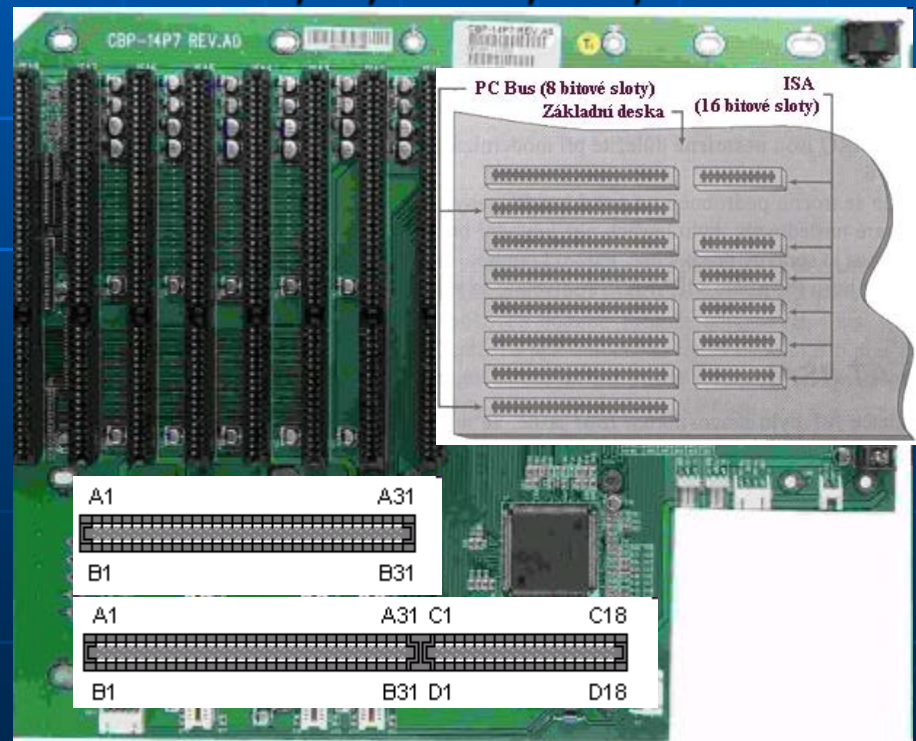
- **paralelní** & **sériové**
PCI, PCI-X PCI Express, USB
- Typ přenosu dat – počet vodičů & způsob přenosu
- **interní** & **externí**
■ ISA, PCI, PCI express & USB, FireWare
- **Lokální** & **universální**
■ VL – Bus PCI

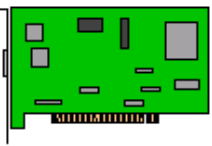
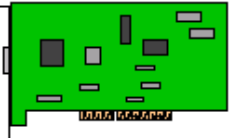
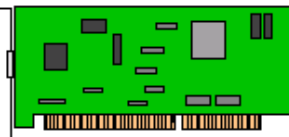
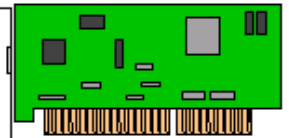
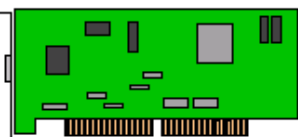
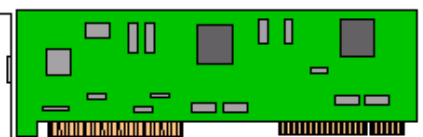

Vývoj sběrníc PC

PARALLEL PC BUSES	Bandwidth	
	Bits	Speed
PCI	32 64	33MHz
AGP	32	66-533 MHz
ISA	8 16	8-10 MHz
EISA	32	8-10 MHz
Micro Channel	32	5-20 MHz
VL-bus	32	40MHz

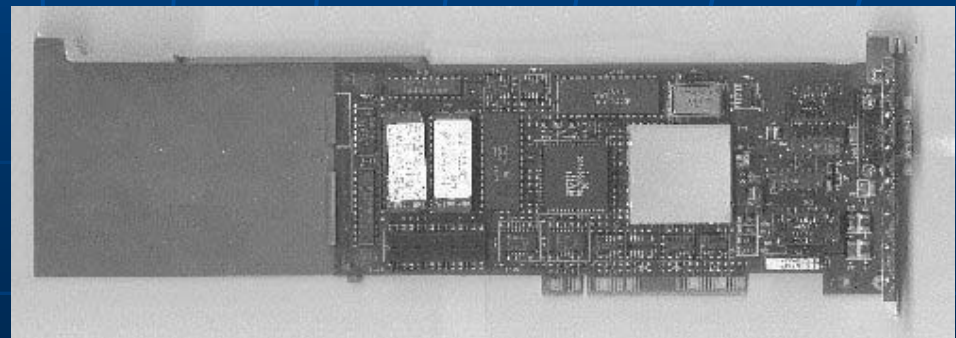
- **ISA** (Industry Standard Architecture)
 - 1981 – 8-bitová verze
 - 1984 – 16-bitová verze (AT bus)
 - Adresa 24 bitů, Data 16 bitů
 - Frekvence 4.77, 8, 8.33, 10, 12 a 14 MHz

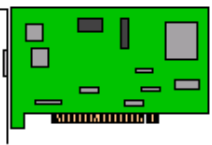
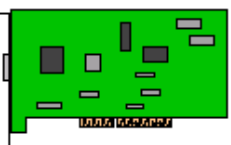
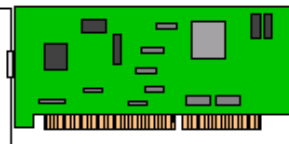
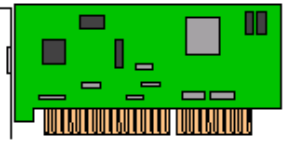
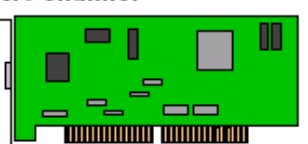
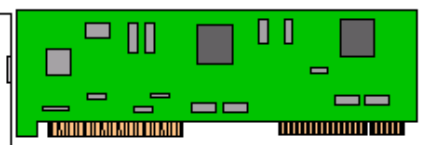
PARALLEL PC BUSES	Bandwidth	
	Bits	Speed
PCI	32 64	33MHz
AGP	32	66-533 MHz
ISA	8 16	8-10 MHz
EISA	32	8-10 MHz
Micro Channel	32	5-20 MHz
VL-bus	32	40MHz

Vývoj sběrnic PC

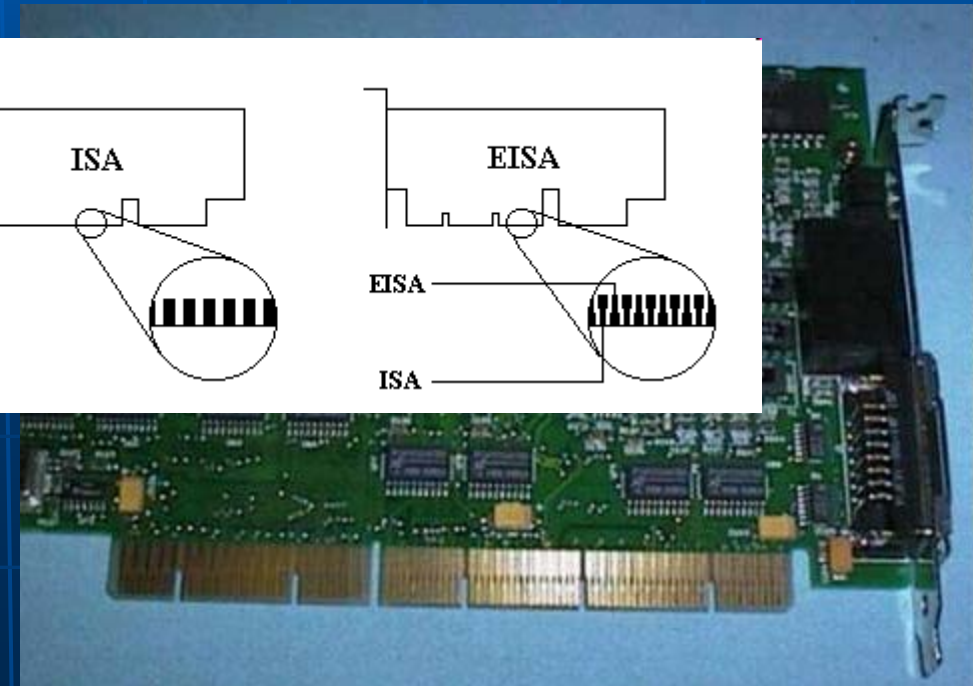
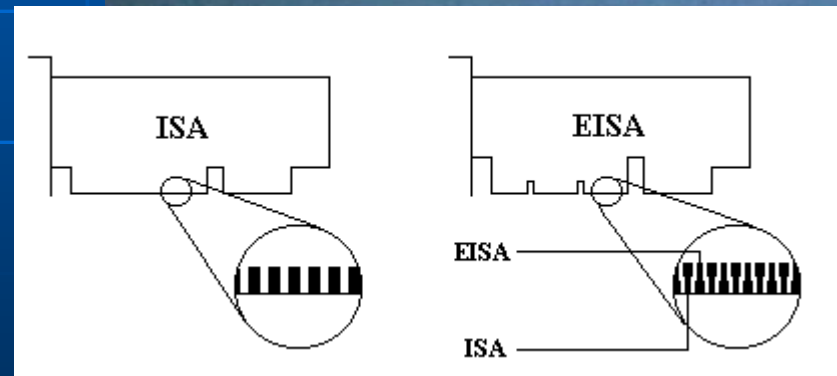
- **MCA** (MicroChannel Architecture)
- byla vyvinuta firmou IBM pro počítače řady PS/2
 - Není zpětně kompatibilní se sběrnicí ISA
 - Dovoluje běh s maximální frekvencí 10 MHz
- • Šířka přenosu dat je 16, resp. 32 bitů

Vývoj sběrnic PC

PARALLEL PC BUSES	Bandwidth	
	Bits	Speed
PCI	32 64	33MHz
AGP	32	66-533 MHz
ISA	8 16	8-10 MHz
EISA	32	8-10 MHz
Micro Channel	32	5-20 MHz
VL-bus	32	40MHz

- **EISA** (Extended Industry Standard Architecture)
- byla vyrobena 9 firmami jako odpověď na sběrnici MCA
- Kompatibilní se sběrnici ISA
- šířka přenosu dat je 32 bitů
- frekvence 8 MHz (z důvodů compatibility s ISA)

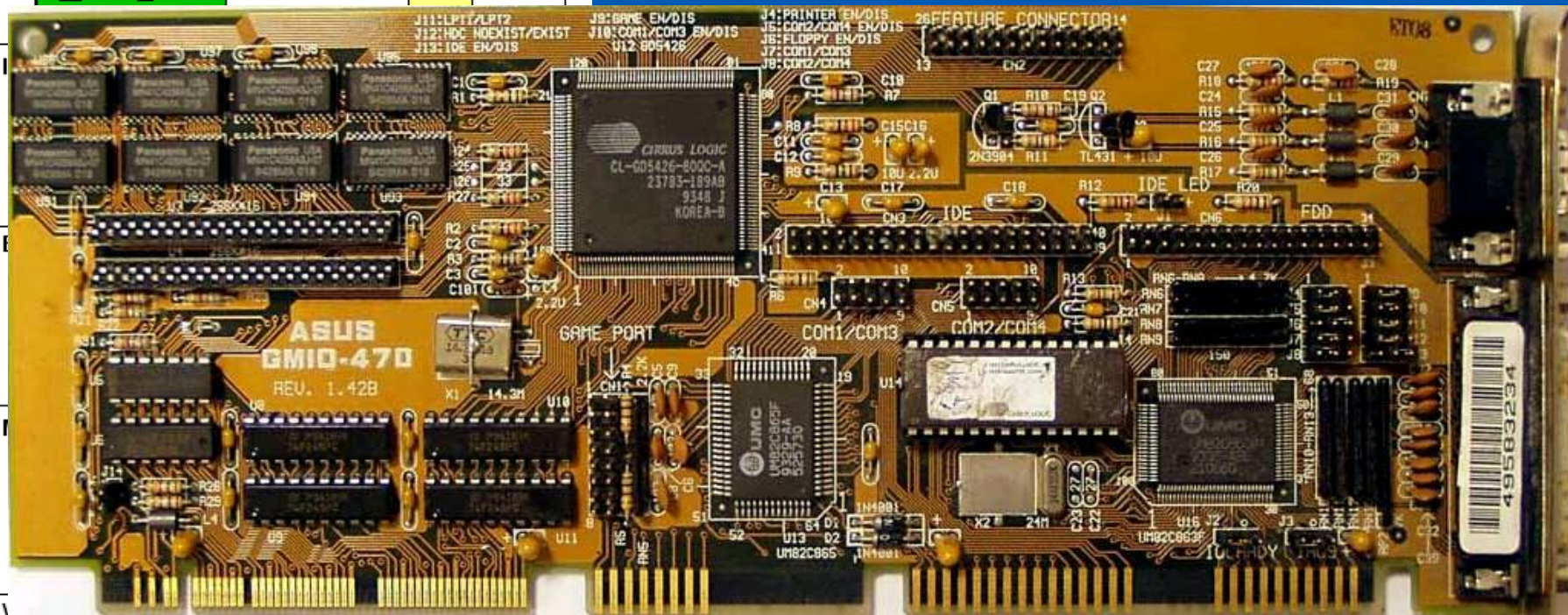

Vývoj sběrníc PC

■ **VESA** Local Bus

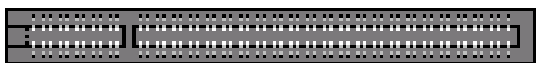
- Lokální sběrnice
- jako rychlejší doplněk k výkonnostně nedostatečné sběrnici ISA.

PARALLEL PC BUSES	Bandwidth	
	Bits	Speed
PCI	32 64	33MHz
AGP	32	66-533 MHz

60A 80A 20A

1A

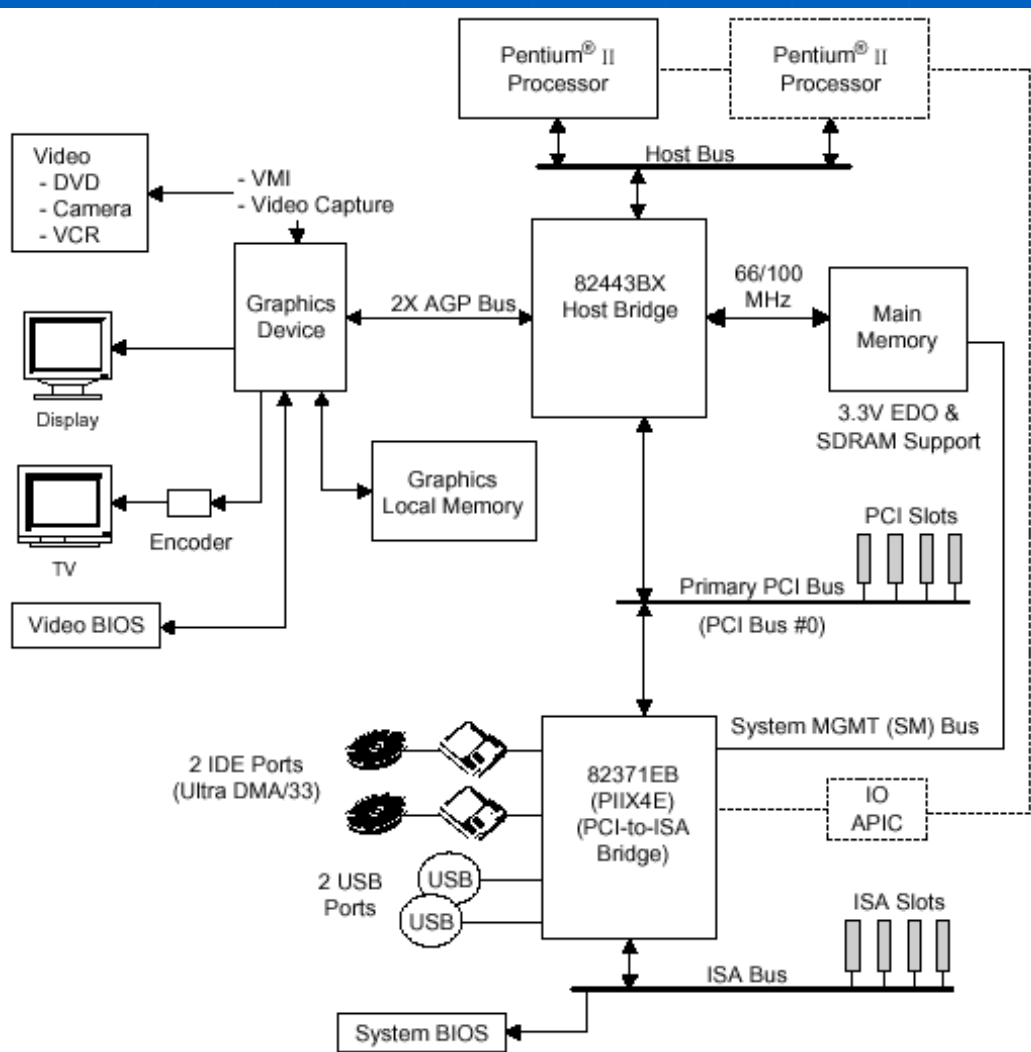

82B 84B 24B

1B

Základní podoba architektury PC se sběrnicí PCI

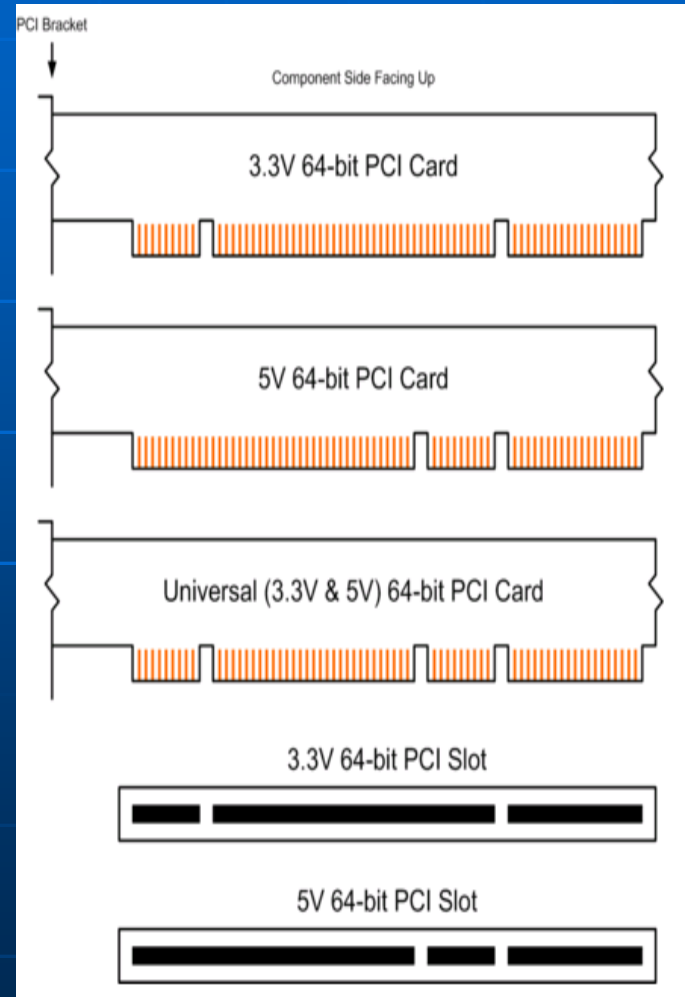
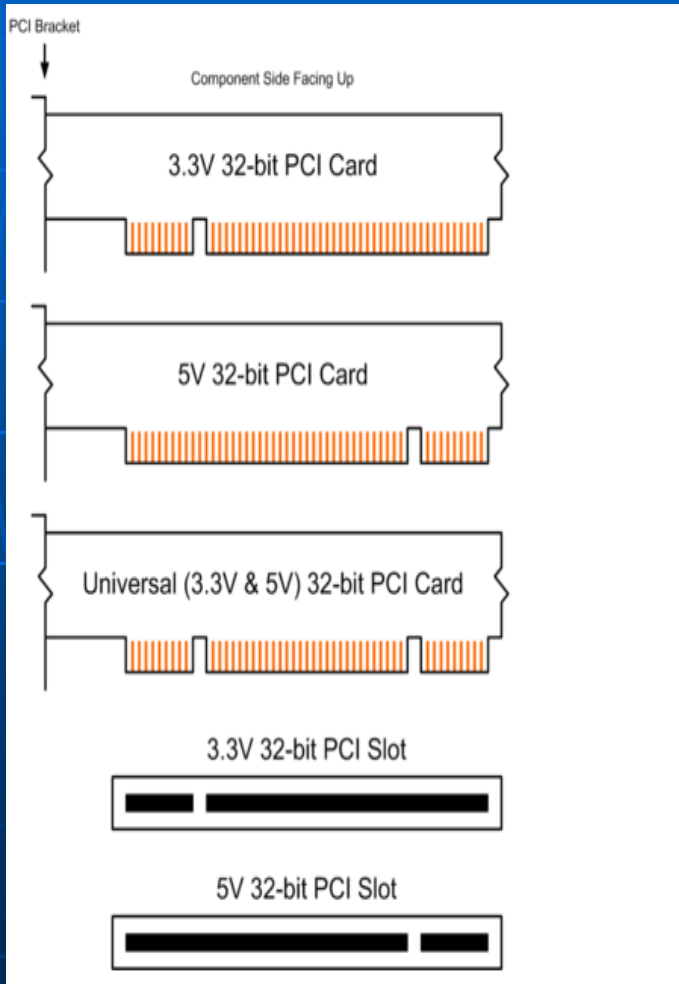

- Rok 1995
- - sběrnice podporovala 66 MHz protokol,
- - volitelná šířka přenosu 32/64 bitů,
- - podpora PnP,
- - procesorově nezávislá,
- - nastal rozvoj čipových sad.
- - Původní model architektury PC se sběrnicí PCI: **kooperace PC se systémovou sběrnicí procesoru** (FSB – Front Side Bus),
- oddělení zajišťoval PCI most, což byl adaptér sběrnice PCI na rozhraní FSB.
- Prostředky pro obsluhu sběrnice PCI rozděleny do dvou pevně definovaných částí: **northbridge** a **southbridge**.

Sběrnice PCI

- PCI je paralelní a polo-duplexní - všechny vodiče slouží pro přenos dat oběma směry, ovšem nikoli oběma směry zároveň
- Na rozdíl třeba od sběrnice ISA nemá PCI adresní část oddělenou od části datové - charakteristický počet vodičů (32 nebo 64) slouží pro přenos dat i adres, adresa se posílá na začátku každé transakce.

Varianty sběrnic PCI

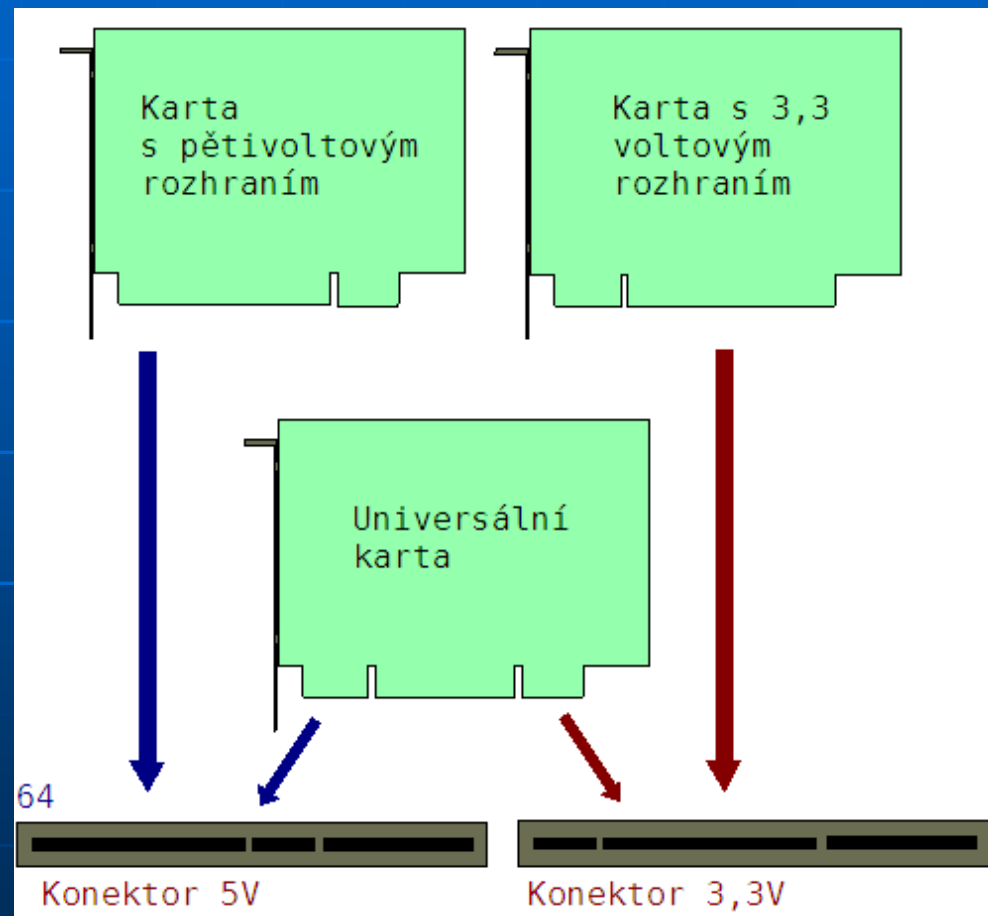
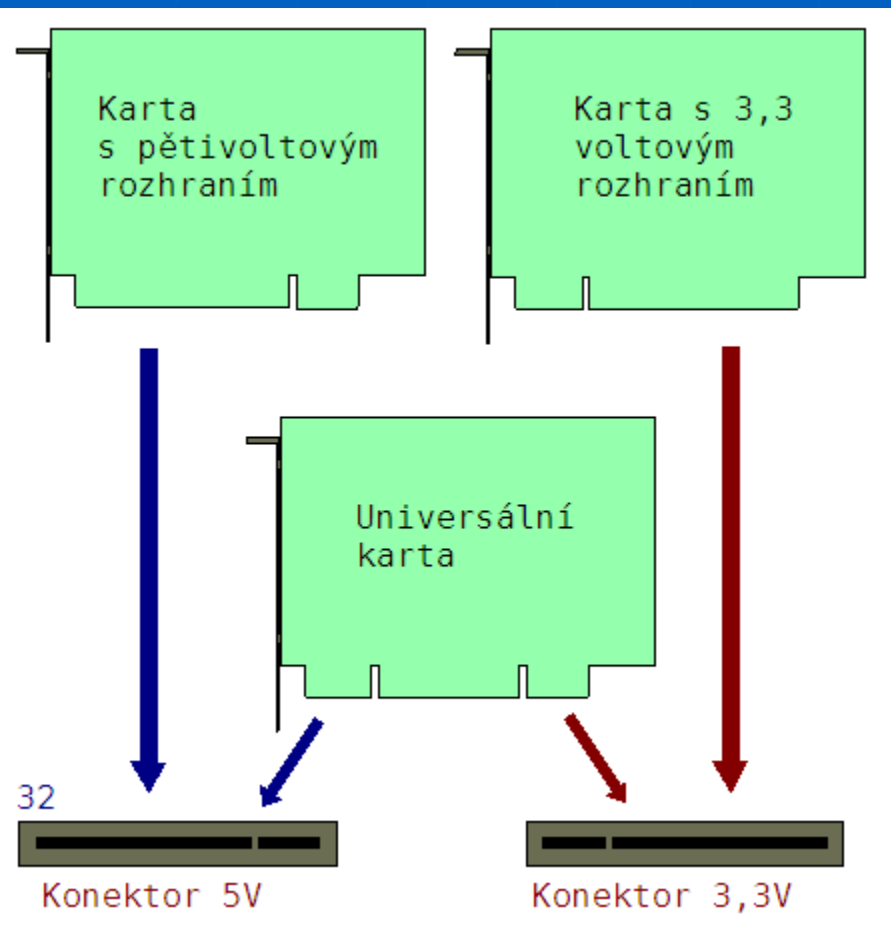

Klíč pro
3,3
voltové
rozhraní

Oblast
rozhraní 32
bitů

Oblast
rozhraní 64
bitů

Varianty sběrnic PCI

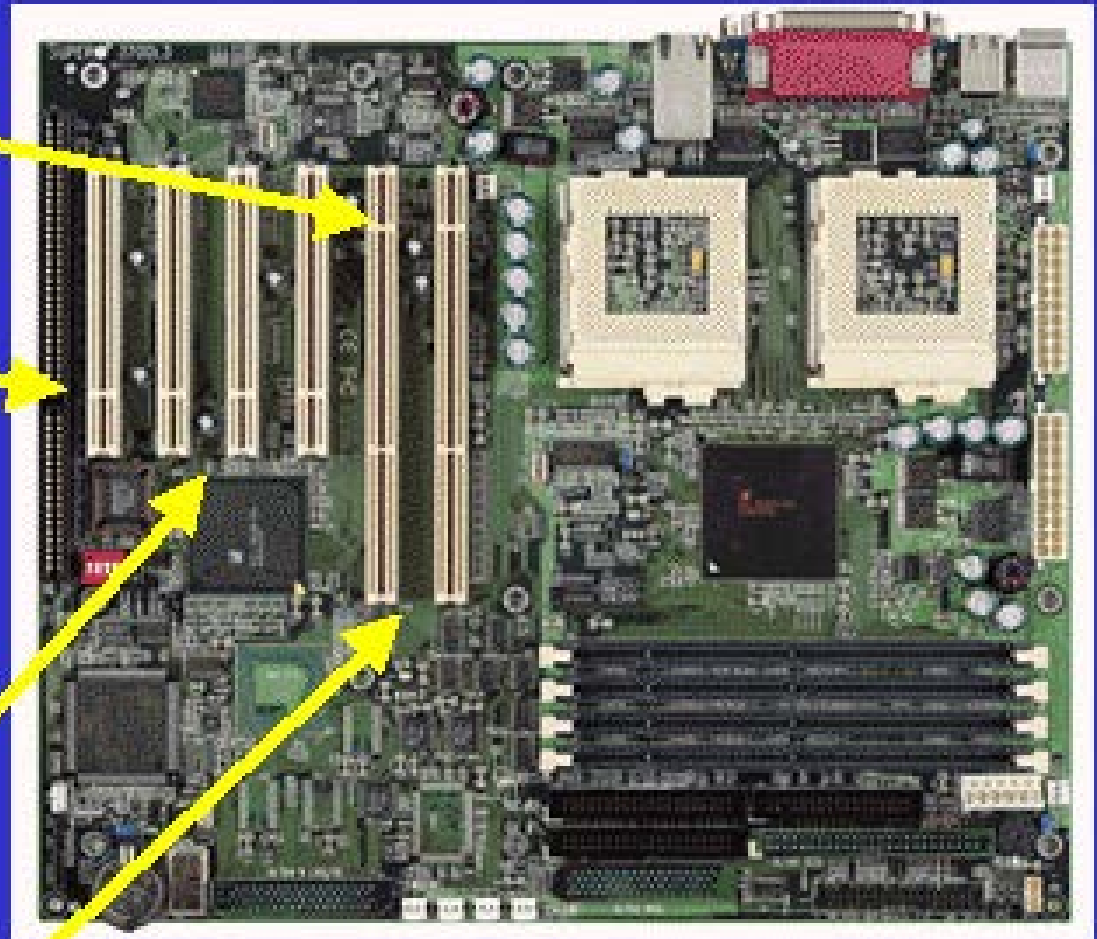
Strana konektorů

Klíč pro rozhraní
3,3 voltů

Klíč pro rozhraní
5 voltů

Čtveřice slotů pro 32
bitové PCI karty

Dvojice slotů pro 64
bitové PCI karty

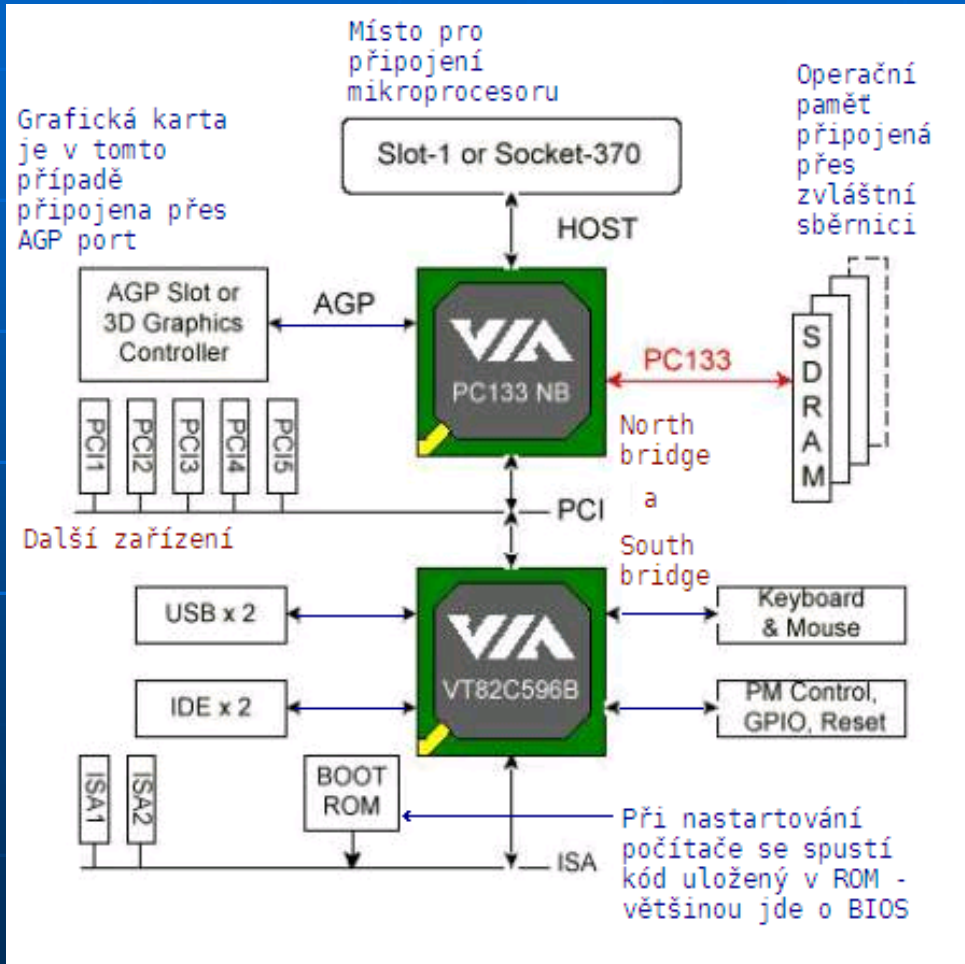
Verze PCI - X

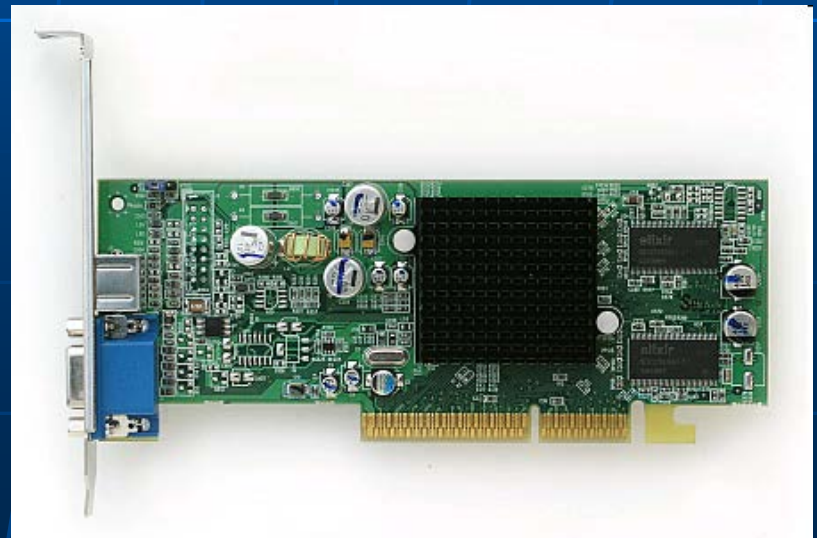
Typy PCI a PCI - X

Typ sběrnice	PCI - 33		PCI - 66		PCI-X 66		PCI-X 133		PCI-X 266			PCI-X 533		
Počet datových bitů	32	64	32	64	32	64	32	64	16	32	64	16	32	64
Počet pinů	49	81	49	81	50	82	50	82	36	50	82	36	50	82
Přenosová rychlost MB/s	133	266	266	533	266	533	533	1066	533	1066	2133	1066	2133	4266
Napájecí napětí	5V, 3,3 V		5V, 3,3 V		3,3 V		3,3 V		1,5 V a 3,3 V			1,5 V a 3,3 V		

Interní port AGP

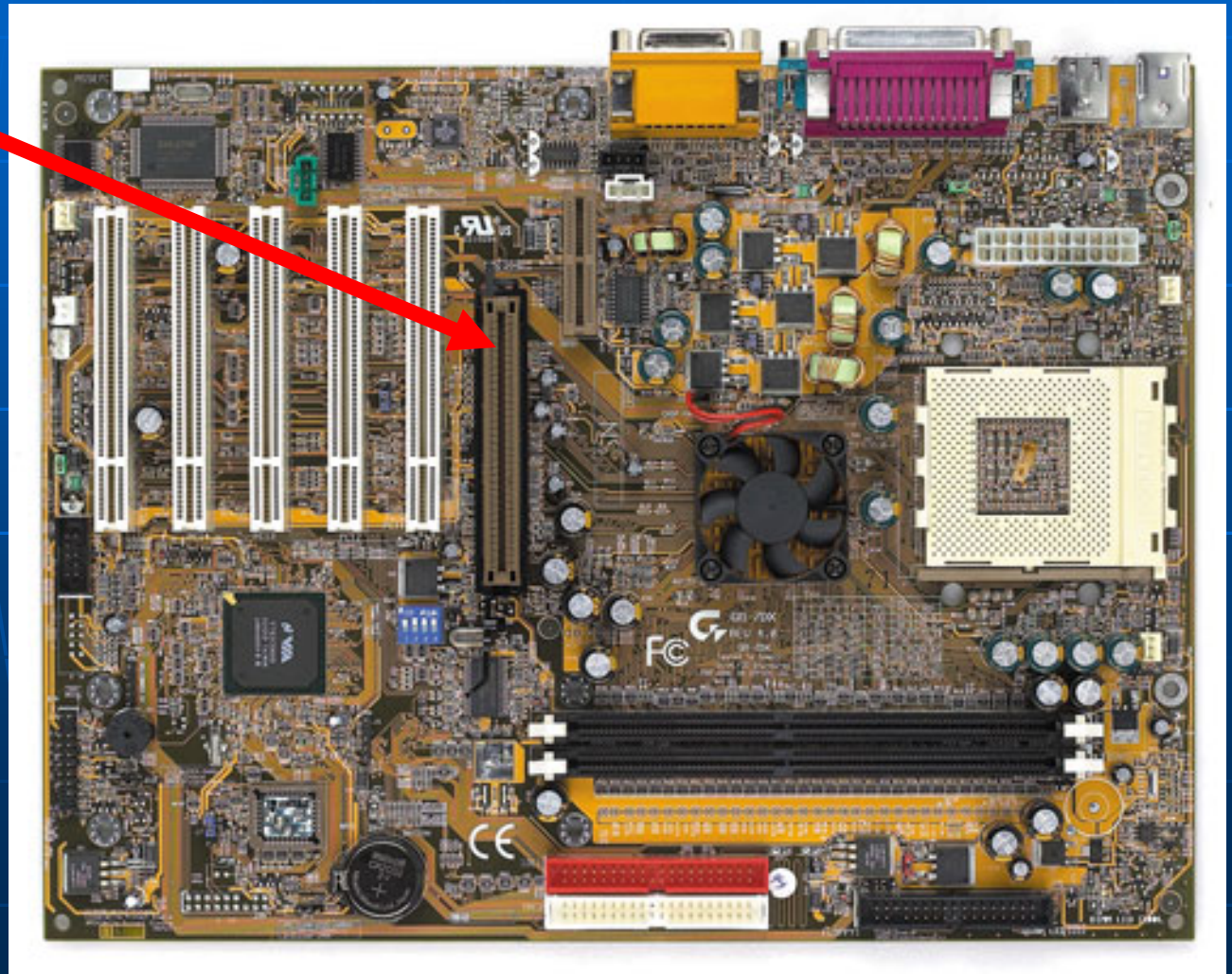

- **AGP** vzniklo zkrácením plného názvu *Accelerated Graphics Port*
- port určený prakticky výhradně k připojení grafických adaptérů
- technologie AGP vznikla úpravou sběrnice PCI
- frekvence hodinového signálu se zvýšila na 66 MHz

AGP

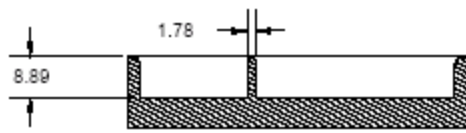
Slot AGP

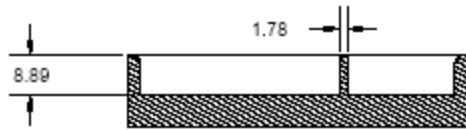
Verze AGP a jejich vzájemná kompatibilita

Verze	Podporované rychlosti	Úroveň signálů
AGP 1.0	1× 2×	3,3 V
AGP 2.0	1× 2× 4×	3,3 V nebo 1,5 V
AGP Pro	1× 2× 4×	3,3 V nebo 1,5 V
AGP 3.0	1× 2× 4× 8×	1,5 V ovšem pro rychlost 8× 0,8 V

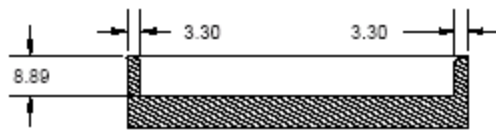
Označení	Hodinová frekvence	Režim přenosu	Výsledná rychlost
AGP 1×	66 MHz	32 bitů za takt	266 MB.s-1
AGP 2×	66 MHz	2× 32 bitů za takt	533 MB.s-1
AGP 4×	66 MHz	4× 32 bitů za takt	1066 MB.s-1
AGP 8×	66 MHz	8× 32 bitů za takt	2133 MB.s-1

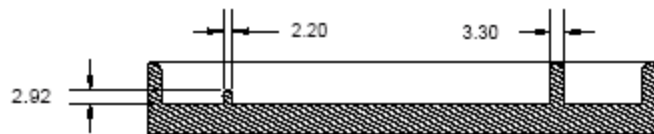
AGP 3.3V

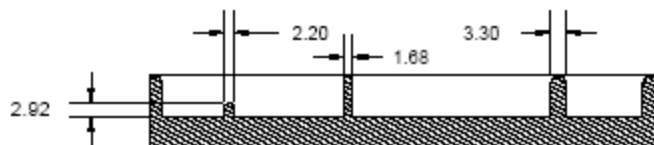
AGP 1.5V

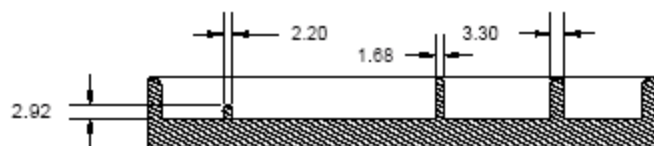
AGP UNIVERSAL

AGP Pro UNIVERSAL

AGP Pro 3.3V

AGP Pro 1.5V

1.5V
Slot

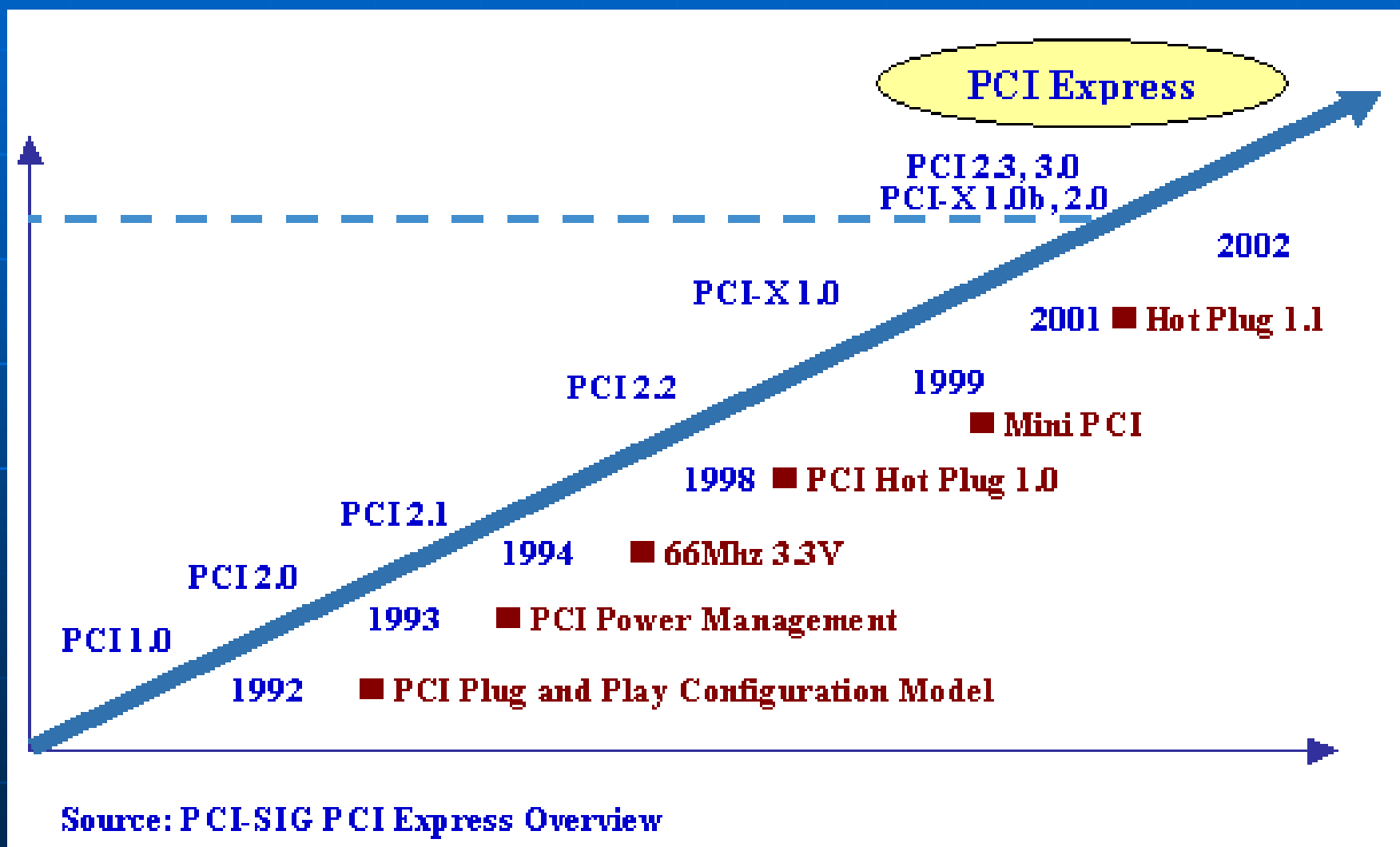

3.3V
Slot

3.3V 1.5V

Postupný vývoj sběrníc PCI, PCI-X a PCI Express

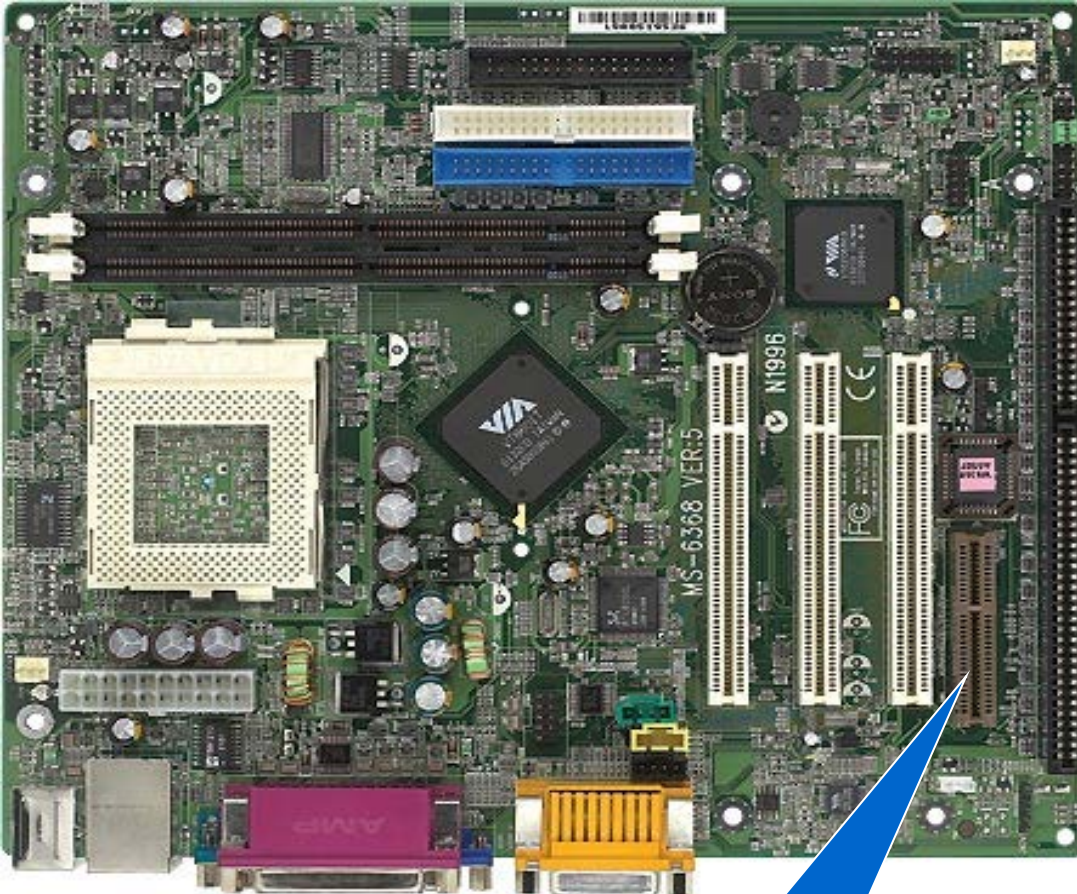

Další sběrnice - AMR, CNR, ACR

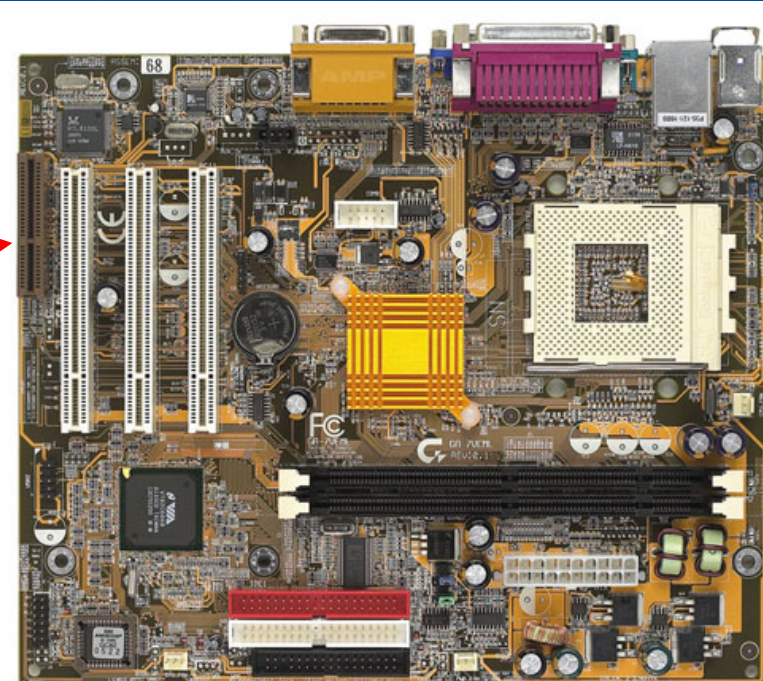
Karta PCI musí být plně osazena elektronickými obvody, což ji prodražuje. Kvůli snížení ceny rozšiřujících karet existovala snaha rozdělit ji tak, aby část byla na základní desce a část na přídatné kartě.

- AMR (Audio / Modem Riser) je prvním standardem tohoto typu, definovaným firmou Intel.
 - karty audio a faxmodemové.
 - na základní desce jsou umístěny řídicí obvody, kdežto na samotné kartě AMR jsou jen přizpůsobovací obvody pro konkrétní problematiku (např. zesilovač a audiokonektory pro zvukovou kartu).
- CNR (Communication and Networking Riser), dva roky po AMR přišla znovu firma Intel s novým řešením, podporujícím navíc síťové karty. Bohužel toto řešení není zpětně kompatibilní s AMR.
- ACR (Advanced Communications Riser), ve stejné době zavedla skupina výrobců (3Com, AMD, VIA a další) vlastní sběrnici, která vychází z AMR, a je s ní tudíž zpětně kompatibilní.

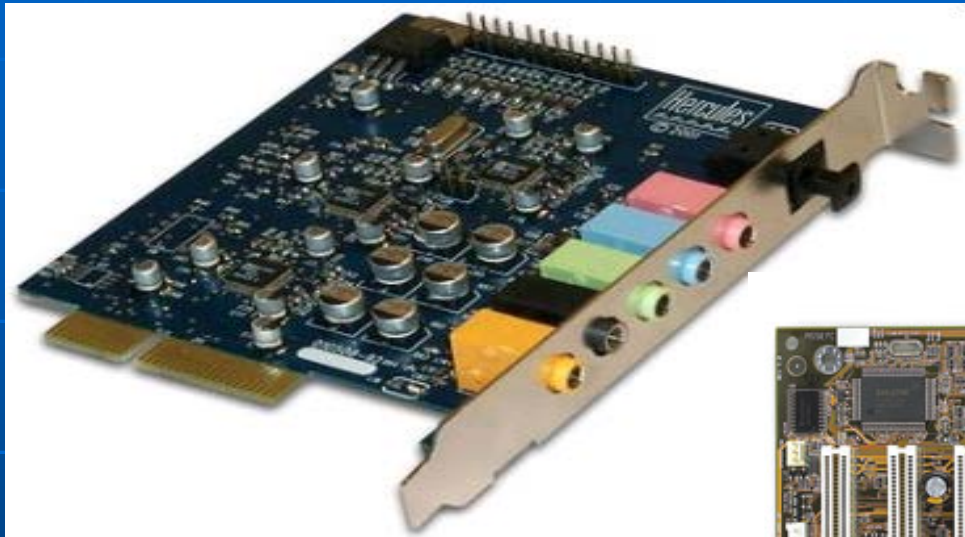
CNR

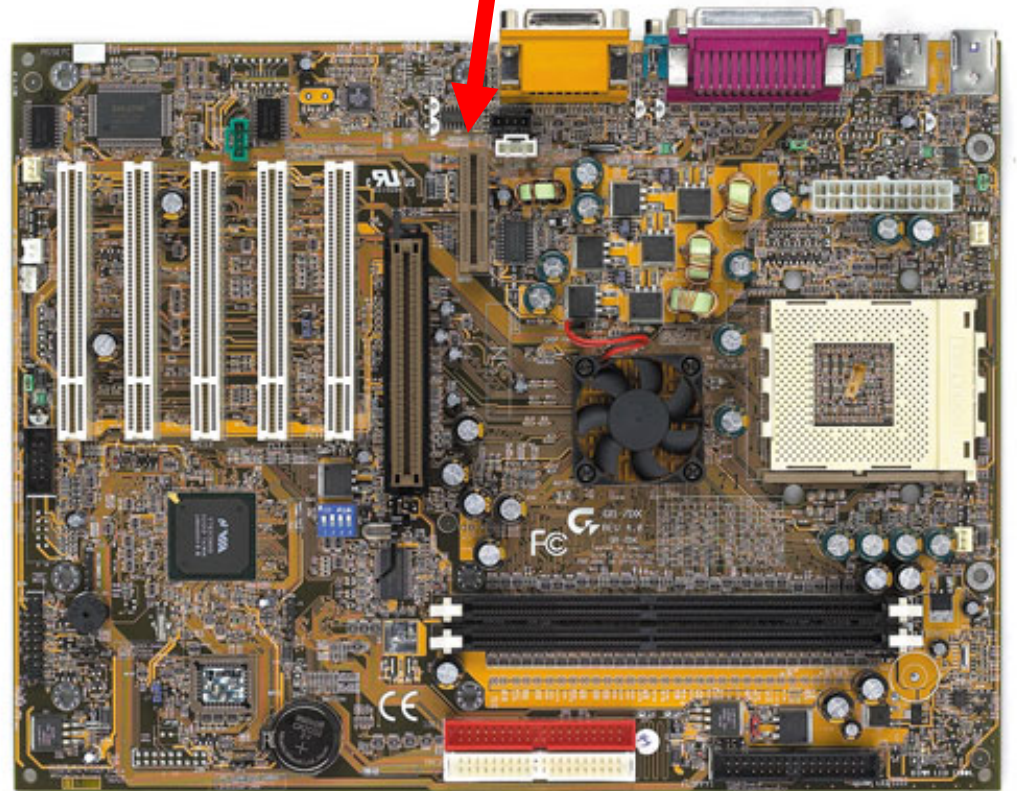
Slot CNR

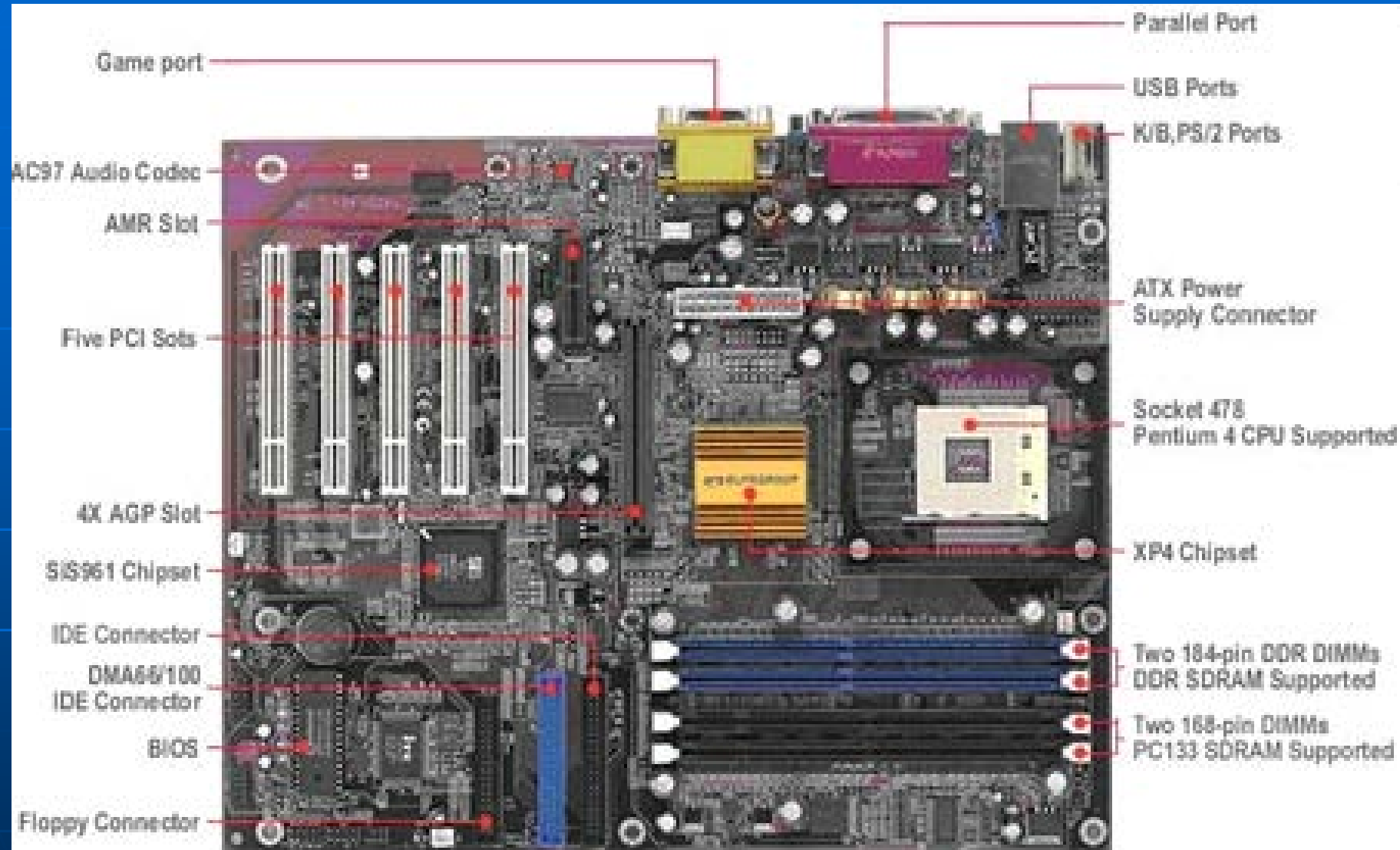

AMR

Slot AMR

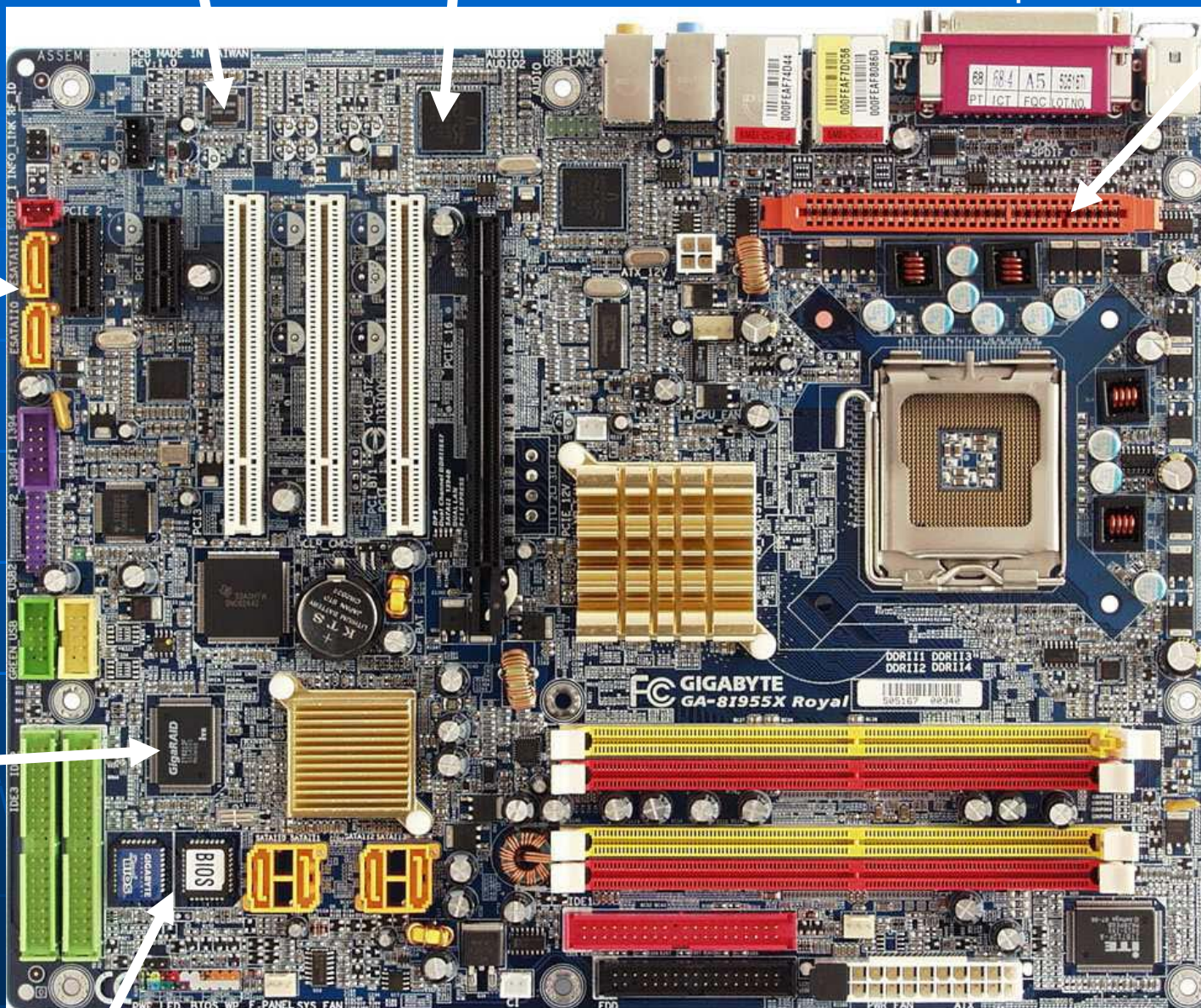

Zvukový
kodek

Gigabitová
Síťová karta

Speciální konektor
pro DPS modul

E-Sata

Konektory
FireWire

IDE
RAID

Dual Bios

Použité zdroje:

- HORÁK, Jaroslav. *Hardware učebnice pro pokročilé*. Brno: CPRESS, 2007, ISBN 978-80-251-1741-5.
- DEMBOWSKI, Klaus. *Mistrovství v HARDWARU*. Brno: CPRESS, 2009, ISBN 978-80-251-2310-2.
- TIŠŇOVSKÝ, Pavel. Interní sběrnice PCI Express [online]. [cit. 19.8.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.root.cz/clanky/interni-sbernice-pci-express/>
- AUTOR NEUVEDEN. PCI Express - mýty a fakta [online]. [cit. 20.8.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.fccps.cz/download/adv/frr/pci-e/pci-e.htm>
- AUTOR NEUVEDEN. PCI Express [online]. [cit. 20.8.2013]. Dostupný na WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/PCI-Express>
- PŮHONÝ, Jan. PCI-Express – obecný popis [online]. [cit. 20.8.2013]. Dostupný na WWW: <http://www.hw.cz/teorie-a-praxe/dokumentace/pci-express-obecny-popis.html>